

תורה אור

פו:

השובר את הפועלים פרק שביעי בבא מציעא

מסורת הש"ס

(א) וישעיהם בקר מלגלג
(ב) וישעיהם בקר מלגלג
(ג) וישעיהם בקר מלגלג
(ד) וישעיהם בקר מלגלג
(ה) וישעיהם בקר מלגלג
(ו) וישעיהם בקר מלגלג
(ז) וישעיהם בקר מלגלג
(ח) וישעיהם בקר מלגלג
(ט) וישעיהם בקר מלגלג
(י) וישעיהם בקר מלגלג

לעזי רש"י

אשרודר [ארשייורד]
בשר מחולל.

דכין דלא לרץ לאתנוי ולאמני מונוי
והסולת: לעמילין של עובדים. חלות
לשארית וזהו המצב: הללו. הבקר
לציקי קדירה. אינו אלא למין מאכל
שמו ציקי קדירה אשרודר בלע"ז:
כרבורים. מרגולין: שזוכסין
אוסן בעל כרחן. מוחסין להם
מאכל בפיהם בחזקה: סור. שור:
בדלא אינס. שלא עשה מלאכה:
בדלא אינסא. בגדול אפרוחין:
וגסא. מרגולת: פטניסא.
המפטמת בבית. לשון אחר טטניסא
בעלת כרס: דמשפחה צי עלורי.
צין הגיפות ואולת המרגולין: דלא
מלי פסא קניא. שאינה יכולה
לפסוע קנה מרוב שמה: קמא קמא
דמטא. ראשון שמגיע לכולל שנגמר
בישולו: לשונות כחדל. מעדן
מלכס ושנים הוא: מאס ס'. כגון
שלים הגז בעלמו: יוקח נא מעט
מיס. על ידי שליח: וכו' לשלש.
שלש ממשות שניתנו להם במדבר על
ידי משה ואהרן: וכו' לעמוד עני.
עומד עליהם חמיר דכתיב: (במדבר
ד') וענין עומד רגליהן וכן דמנו לו
של מרים. היינו נמי והכית בלזר.
ובעמוד עני פליגי: ורשנו רגליהם
והשענו פסח פסח. שלא יכניס ע"ז
בחוץ כיצו שהערכים רגליהן
להשחמות ללבו רגליהן וכן דמנו לו
כערכים: ככר ילא ממנו ישמעאל.
ממך ילא הרגיל לעשות כן: סולא
חמה מנרפיקס. להורח חמה בכח
שלא יהו עובדי דרבים מרבים:
[פסח אמרי. בלזר ישראלי]: כיון
דחול. הקדוש ברוך הוא: דקא
אסר. אברהם את מילתו ושירי אמר
לאו אורח ארעא למיקס הכא: סיני.
כמי יורק לקראתם: דיקא קדוס:
דמד הוא דלול להפך סדוס:
קנטרי

ריבה לכן. יותר על המנהג
יתירי קאמר: הללו. הקמה
עשויות לכסות פי הקדרות
והאלן המניין כזה הפסוק:
ריבה להן ומעשה נמי בר' יוחנן בן
שמואל לבנו צא שבור לנו פועלים הלך
ופסק להן מוונות וכשבא אצל אביו אמר
לו בני אפילו אתה עושה להן כסעודת
שלמה בשעתו לא יצאת ידי חובתך עממן
שהן בני אברהם יצחק ויעקב למימרא
דסעודתא דאברהם אבינו עדיפא מדרשמה
והכתיב וידיהם לחם שלמה ליום אחד שלשים
כור סולת וישים כור קמה עשרה בקר
בראים¹ ויעשרה בקר רעי ומאה צאן לבד
מאיל וצבי וחימור וברבורים אבוסים ואמר
גוריון וצבי אסטיון משמיה דרב הללו לעמילין
של טובחים ור' יצחק אמר הללו לציקי קדירה
ואמר ר' יצחק אלף נשים היו לשלמה כל
אחת ואחת עשחה לו בביתה כך מאי מעמא
זו סבורה שמא אצלי סועד היום וזו סבורה
[שמא] אצלי סועד היום ואילו גבי אברהם
כתיב² ואל הבקר רץ אברהם ויקח בן בקר
רץ וטוב ואמר רב יהודה אמר רב בן בקר
אחד רץ שנים וטוב שלשה התם תלתא
תורי לתלתא גברי הכא לכל ישראל ויהודה
שנאמר³ ויהודה וישראל רבים כחול אשר על
(שפת) הים מאי ברבורים אבוסים אמר רב
שאובסים אותן בעל כרחן ושמואל אמר
שאובסים ועומדים מאליהם ורבי יוחנן אמר
מביאין תור מברעיתו בדלא אינס ותרנגולת
מאשפתה בדלא אינסא אמר רבי יוחנן
מובחר שבבהמות שור מובחר שבבעופות
תרנגולת אמר אמימר וגתא אוכמתא בי
במיתא דמשחכתא ביני עצרי דלא מציא

פסאי קניא ואל הבקר רץ אברהם אמר רב יהודה אמר רב⁴ בן בקר אחד רץ טוב
שנים וטוב שלשה ואימא חד כדאמרי אינשי רכך וטב א"כ לכתוב רך טוב
מאי וטוב ש"מ לדרשה אימא תרי מדטוב לדרשה רך נמי לדרשה מתיב רבה
בר עולא ואיתימא רב הושעיא ואיתימא רב נתן ברבי הושעיא⁵ ויתן אל הנער וימחר לעשות אותו כל חד וחד
יחביה לנער חד יוקח חמאה וחלב וכן הבקר אשר עשה ויתן לפניו דקמא קמא דמטיא אייתי לקמייהו ולמה
לי תלתא חסני בחד אמר רב חנן בר רבא כדי להאכילן שלש לשונות בחדל אמר רבי תנחום בר חינאלאי
לעולם אל ישנה אדם מן המנהג שהרי משה עלה למרום ולא אכל לחם מלאכי השרת וירדו למטה ואכלו לחם
ואכלו סלקא דעתך אלא אימא נראו כמי שאכלו ושתו אמר רב יהודה אמר רב כל מה שעשה אברהם
למלאכי השרת בעצמו עשה הקב"ה לבניו בעצמו וכל [מה] שעשה אברהם ע"י שליח עשה הקב"ה לבניו ע"י
שליח ואל הבקר רץ אברהם⁶ ורוח נסע מאת ה' ויקח חמאה וחלב⁷ הנני ממטיר לכם לחם מן השמים⁸ ויהוה
עומד עליהם תחת העץ⁹ הנני עומד לפניך שם על הצור [וגו']¹⁰ ואברהם הולך עמם לשלחם¹¹ ור' הולך לפניו
וימם¹² ויוקח נא מעט מים¹³ והכית בצור ויצאו ממנו מים ושתה העם ופליגא דר' חמא בר' חנינא דאמר ר'
חמא בר' חנינא וכן תנא דבי רבי ישמעאל בשכר שלשה זכו לשלשה בשכר חמאה וחלב זכו למן בשכר
והוא עומד עליהם זכו לעמוד הענין בשכר יוקח נא מעט מים זכו לבארה של מרים יוקח נא מעט מים ורחצו
רגליהם אמר רבי ינאי ברכי ישמעאל אמרו לו וכי בערביים חשרתנו שהם משתחווים לאבק רגליהם כבר
יצא ממנו ישמעאל¹⁴ אליו ה' באלוני ממרא והוא יושב פתח האוהל כחום היום מאי כחום היום
אמר רבי חמא בר' חנינא אותו היום יום שלישי של מילה של אברהם היה ובא הקב"ה לשאול באברהם הוציא
הקב"ה חמה מנרתיקה כדי שלא יטריח אותו צדיק באורחים שדריה לאליעזר למיפק לברא נפק ולא אשכח
אמר לא מהימנא לך היינו דאמרי תמן לית הימנותא בעבדי נפק איהו חזייה להקדוש ברוך הוא דקאי אבבא
היינו דכתיב¹⁵ אל נא תעבור מעל עבדך כיון דחזא דקא אסר ושירי אמר לאו אורח ארעא למיקס הכא היינו
דכתיב¹⁶ וישא עניו וירא והנה שלשה אנשים עליו וירא וירץ לקראתם מעיקרא אתו קמו עליה כי חזויהו
דהוה ליה צערא אמרו לאו אורח ארעא למיקס הכא מאן נינהו שלשה אנשים מיכאל וגבריאל ורפאל מיכאל
שבא לבשר את שרה רפאל שבא לרפא את אברהם גבריאל אול למהפכיה לסדום והא כתיב¹⁷ ויבאו שני
המלאכים סדומה בערב ראול מיכאל בהדיה לשויה ללוט דיקא נמי [דכתיב]¹⁸ ויהפוך את הערים האל ולא
כתיב ויהפכו שמע מינה מאי שנא לגבי אברהם דכתיב¹⁹ כן תעשה כאשר דברת ומאי שנא לגבי לוט דכתיב
ויפצר

1 ויהי לחם שלמה ליום
אחד שלשים כור סולת
וששים כור קמה עשרה
בקר בראים ועשרים
בקר רעי ומאה צאן לבד
מאיל וצבי וחימור
וגבריאל אבוסים:
מלכס א ה ב ג
2 ואל הבקר רץ אברהם
ויקח בן בקר רץ וטוב
ויתן אל הנער וימחר
לעשות אתה:
בראשית יח ב
3 ויהוה וישראל רבים
כחול אשר על פה לרב
אבכים ושושים
ושמחים:
מלכס א ד ב
4 ויקח חמאה וחלב וכן
הבקר אשר עשה ויתן
לנפיקם ודא עמר
עליהם תחת העץ
ויחביהו בראשית יח ח
5 ורוח נסע מאת ה' וירא
שלחם מן השם ויש על
המחנה כדרך יום כה
וכדרך יום כה סביבות
המחנה וכאמיתם על
פני הארץ:
במדבר יא לא
6 ויאמר ה' אל משה
והני ממטיר לכם לחם
מן השמים וקח ארבע
ולקטו דבר יום ביומו
למען אנסנו והלך
במחנה אס לא:
שמות טו ד
7 הנני עומד לפניך שם
על הצור בדיבך והכית
בצור ויצאו ממנו מים
ותשתה העם ויש על
משה לעיני אנשי
ישראל:
8 ויקח משה האנשים
וישקם על פני סדום
ואברהם הלך עמם
לשלח:
בראשית יח טו
9 ויהוה הלך לפניו
ויסע במדבר ענין לנחתם
והדרך וקלה במדבר אש
לדאורי להם ללכת ויוקם
לפניהם:
10 ויקח נא מעט מים
ותחת העץ:
בראשית יח טז
11 וירא אליו ה' באלני
ממרא והוא יושב פתח
האוהל כחום היום:
בראשית יח א
12 ויאמר אדני אם נא
מנצחתי תן בעיניך אל נא
תעבר מעל עבדך:
בראשית יח ג
13 וישא עניו וירא
והנה שלשה אנשים
נצבים עליו וירא וירץ
לקראתם מפתח האוהל
וישתחו ארצה:
בראשית יח ב
14 ויבאו שני המלאכים
סדומה בערב ולוט ישב
בשער סדום וירא לוט
הקם לקראתם וישתחו
אפים ארצה:
בראשית יח א
15 והפך את הערים
האל ואת כל הבקר ואת
כל ישרי הערים וצמח
האדמה:
בראשית יח כה
16 ואקחה פת לחם
ושערו לבקב אחר
לעבורי כי על כן עברתם
על עבדכם ויאמרו כן
תעשה כאשר דברת:
בראשית יח ה

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones